

Alijine sarajevske minijature (4)

Iz knjige „Sarajevski nekrologij“, Alije Nametka

Crtica o Edhem efendiji Mulabdiću

U svom članku napisanom povodom smrti Hamdije Kreševljakovića koji je objavljen u Glasniku Vrhovnog islamskog starješinstva i posebno, kao separat, napisao sam da je jednom književniku davao do njegove smrti stalnu materijalnu pomoć. To je bio Edhem efendija Mulabdić. Čovjek, koji je, po mome mišljenju, najviše učinio, osobito na početku 20. stoljeća, da se muslimanska mladež počela školovati u austrijskom školama, da su osnovana društva “Gajret” i “Narodna uzdanica”, u kojima je bio neumoran radnik, koji je bio pisac, dobar pisac, i odgojitelj, koji je sve svoje i radno i slobodno vrijeme trošio na podizanje naše kulture, ostao je, nakon što je izašao iz zatvora (konac marta 1946.), bez ikakvih prihoda – ni služba ni penzija. Mučila ga je pomisao da je pod starost pao na milost svoje djece i unučadi. Hamdija mu je davao svakog mjeseca “plaću”.

(**Edhem Mulabdić**, Maglaj 1862 – Sarajevo 1954, prosvjetni radnik, narodni poslanik za Maglaj u Kraljevini Jugoslaviji, jedan od pokretača lista “Behar”, urednik “Behara” od 1901 – 1903, jedan od osnivača društva “Gajret”, 1903. godine. Napisao je romane “Zelena busenje” i “Nova vremena”, zbirku novela “Na obali Bosne”, itd. Za vrijeme NDH nije bio politički angažiran, ali je nakon oslobođenja suđen samo zbog toga što je imao određene konatkte sa ustaškim glavešinama, Ademagom Mešićem i Džafer – begom Kulenovićem. Proveo je kratko vrijeme u zatvoru, pa je zbog starosti i bolesti pušten, ali bez ikakve šanse za zaposlenje ili penzionisanje. Napomena N.F.)

(**Hamdija Kreševljaković**, Sarajevo 1888 – Sarajevo 1959, historičar, mekteb i osnovnu školu (ruždiju) završio u Sarajevu, te se upisao na Učiteljsku školu gdje su mu predavali Silvije Strahimir Kranjčević, Ljudovit Dvorniković i Josip Milaković. Od 1912. godine bio je učitelj u osnovnim školama, te nastavnik u Trgovačkoj školi. Nakon položenog državnog ispita dobio je

mjesto profesora u Učiteljskoj školi u Sarajevu. Od početka 1918. do 1919. godine, radio je kao učitelj u Vinkovcima. Bio je saradnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu. Osnivač Instituta za istraživanje Balkana Karl Patsch ga je podsticao da sakuplja knjige, priče, pjesme i rukopise bosanskih pisaca i da ih objavljuje u naučnim časopisima. Karl Patsch je dao u zadatak Hamdiji Kreševljakoviću da napiše knjigu *Bosnisch-herzegowinische Schriftsteller* (Bosansko-hercegovački pisci), ali Hamdija nije sam, bez saradnika, bio u mogućnosti obaviti taj ogromni posao jer je bio prezauzet poslom u školi. 1912. godine objavio je zapaženo djelo – “Kratki pregled hrvatske knjige u Herceg – Bosni”. U svom istraživačkom radu mnogo je putovao po Bosni, ali je boravio u naučnim institucijama Austrougarske, Turske, Njemačke, Poljske, Grčke, Italije, Francuske, Holandije, Danske i Švedske. 1922. godine objavljuje monografije “Štamparije u Bosni za turskog vremena” i “Hasanaga Beširević – Pečki”, te prilog “Iz bosanske trgovine XIX. stoljeća”. Posebno je bio zainteresiran za proučavanje privrede u Bosni za vrijeme turske vladavine. Te teme će obrađivati i kasnije, pa 1927. godine objavljuje rad “Sarajevska čaršija, njeni esnafi i obrti za osmanlijske uprave”, a koji je kasnije doradio i proširio u knjizi “Esnafi i obrti u starom Sarajevu.”

Bio je veoma aktivan djelatnik u muslimanskim prosvjetnim ustanovama, u "Darul-mualliminu", Okružnoj medresi, Gazi Husrev – begovoj medresi, u kojoj je bio profesor od 1926. do 1945. godine. Predavao je i u Prvoj gimnaziji, te u Ekonomskoj školi. Bio je veoma aktivan naučni saradnik Zavoda za zaštitu spomenika kulture Bosne i Hercegovine. U “Narodnoj uzdanici” je zadugo biran za člana glavnog odbora.

Objavio je preko tri stotine radova iz oblasti historije, kulture i baštine Bosne i Hercegovine. 1938. godine izabran je za člana Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu, a 1952. godine za člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine. (napomena N.F.)

(pripremio Nadan Filipović){jcomments on}